

استاندارد دوگانه حامیان دولت در شبکه‌های اجتماعی

محمد رهبری- هادی صفری؛ یکی از موضوعات داغ این روزهای فضای مجازی و خصوصا توئیتر فارسی، مرتبط با فرزند انسیه خزعلی معاون زنان و خانواده رئیس‌جمهور است. به دنبال انتشار خبری مبنی بر حضور فرزند انسیه خزعلی در کانادا و دفاع مادرش از او که این سفر را با هدف توسعه یک مجموعه دانش‌بنیان عنوان کرده بود، کاربران فضای مجازی به آن واکنش گسترده‌ای نشان دادند. توجهات به این موضوع پس از آن شدت گرفت که فسایعاتی مبنی بر نقش فرزند انسیه خزعلی در ساخت فیلترشکن betternet نیز در فضای مجازی منتشر شد. واکنش‌ها به این موضوع درحالی شدت گرفت که در هفته گذشته خبری منتشر شد که ابراهیم رئیسی گفته است اگر فرزند هریک از مقامات در خارج از کشور حضور دارد، خودش هم برود. به دنبال انتشار این خبر، کاربران شبکه‌های اجتماعی می‌پرسند پس چرا معاون رئیس‌جمهور در مسئولیت خود حضور دارد و مواضع ابراهیم رئیسی و دولتش در رابطه با غرب و سفر به کشورهای غربی را در این رابطه تناقض‌آمیز می‌دانند. اما این تناقضات فقط مربوط به ابراهیم رئسی و دولتش نیست و حامیانش نیز در فضای مجازی رفتاری تناقض‌آمیز دارند. بررسی داده‌های توئیتر نشان می‌دهد در ماجرای مربوط به فرزند انسیه خزعلی، کاربران انقلابی و اصولگرای حامی ابراهیم رئیسی تقریبا سکوت محض پیشه کرده‌اند. همان‌طورکه در گراف زیر مشخص است، کاربران انقلابی و اصولگرا تقریبا در این ماجرا موضع سکوت داشته‌اند و اثری از آنها در گراف دیده نمی‌شود. البته برخی از اکانت‌هایی که رویکرد انقلابی و البته منتقدانه دارند، در این ماجرا در انتقاد از انسیه خزعلی نوشته‌اند اما بر اساس این گراف، منتقدان اصلی موضوع اصلاح‌طلبان و تحول‌خواهان بوده‌اند.

اما حامیان ابراهیم رئیسی در موارد مشابه چه عملکردی داشتند؟

موضوع مهاجرت و مسافرت فرزندان مقامات کشور، موضوع تازه‌ای نیست. این موضوع در زمان دولت حسن روحانی نیز بسیار مورد توجه فعالان رسانه‌ای و سیاسی قرار گرفته بود. در آن زمان، موضوع سفر فرزند معصومه ابتکار یکی از موضوعات داغ در شبکه‌های اجتماعی و خصوصا توئیتر فارسی بود. مرور و بررسی رفتار کاربران انقلابی در آن مقطع نشان می‌دهد که رفتارشان کاملا متفاوت از امروز و در مواجهه با فرزند انسیه خزعلی است. مثلا یکی از کاربران انقلابی در آن مقطع درباره معصومه ابتکار نوشته است: «از مادر مسافرت‌نورد تا پسر آمریکادوست». یا عبدالله گنجی، مدیرمسئول سابق روزنامه جوان، در آذر سال ۹۷ خواستار ممنوعیت تحصیل فرزندان مسئولان در خارج از کشور شده بود، اما حالا در توئیت دیگری می‌نویسد: «درس خواندن هیچ‌کس در خارج کشور اشکال ندارد». تمرکز اصولگرایان و جریان انقلابی به فرزند معصومه ابتکار محدود به توئیتر نبوده است. آنها حتی در صداوسیما و رسانه‌های رسمی خودشان نیز به این موضوع پرداخته‌اند. اما حالا در زمان حضور دولت انقلابی، خبری از این برنامه‌ها نیست و دیگر کسی در صداوسیما به حضور فرزندان مسئولان در خارج از کشور کنایه نمی‌زند. سکوت جریان انقلابی در مواجهه با فرزند انسیه خزعلی و مواضع انتقادی آنها علیه پسر معصومه ابتکار، این تصویر را از آنها ساخته است که آنها استاندارد دوگانه دارند. در شرایطی که آنها در زمان دولت روحانی مرتب به حضور فرزندان



مسئولان در خارج از کشور انتقاد می‌کردند. حالا در دولت انقلابی و مطلوب خودشان، در موضع سکوت فرو رفته‌اند. البته شاید این سکوت از موضع ناراضیتی باشد و این موضوع را از تعداد لایک‌های توئیتی که انسیه خزعلی در این رابطه زد، می‌توان حدس زد. توضیحات او در در این رابطه درحالی حدود ۵۰۰ لایک داشت که فقط نزدیک به دو هزار کامنت اعتراضی در زیر آن ثبت شده است؛ اعدادی که نشان می‌دهد جریان انقلابی اگرچه در مورد او سکوت کرده است، اما نتوانسته از او دفاع کند. به نظر می‌رسد این ماجرا چون خاری در چشم جریان انقلابی رفته است. البته فقط کاربران انقلابی نیستند که راجع به فرزند انسیه خزعلی معیار دوگانه داشته‌اند. برخی از براندازان و مخالفان جمهوری اسلامی که علیه دولت حسن روحانی بسیار فعال بودند، حالا ساکت هستند. نمونه بارز آن مسیح علی‌نژاد است که علیه فرزند معصومه ابتکار بسیار فعال بود، اما حالا هیچ توئیتی در این رابطه نرزه است. او حتی مقابل خانه پسر معصومه ابتکار نیز رفت تا اعتراضش را به حضور فرزند یکی از کسانی که در تسخیر سفارت آمریکا نقش داشتند، نشان دهد. اما علی‌نژاد راجع به فرزند انسیه خزعلی که در مورد زنان دیدگاه‌های خاصی دارد، سکوت کرده است و مشخصی نیست علت این معیار دوگانه در رفتار مسیح علی‌نژاد در مواجهه با معصومه ابتکار و انسیه خزعلی در چیست. در رابطه با موضوع فرزند انسیه خزعلی، هیچ‌یک از مقامات دولت تاکنون موضعی نگرفته‌اند و این در حالی است که فقط در توئیتر بیش از شش هزار توئیت تاکنون در این رابطه منتشر شده که این توئیت‌ها در مجموع بیش از ۲۲۷ هزار بار لایک شده است. در تلگرام نیز بیش از شش‌هزار مطلب در این رابطه منتشر شده که در مجموع بیش از ۱۶ میلیون بازدید داشته است. هم‌زمانی سکوت دولت رئیسی در رابطه با سفر معاون زنان رئیس‌جمهور به کانادا با دستور رئیس‌جمهور مبنی بر خروج مسئولانی که فرزندان‌شان در خارج از کشور سکوت دارد، باعث شده است این سخنان شعاری به نظر برسد. در همین راستا نیز یکی از کاربران اصولگرا در توئیتر نوشت: به نظر می‌رسد شعارهایی که جریان انقلابی علیه دولت قبلی داده، گریبان خودش را نیز گرفته است. ردصلاحیت یکی از نامزدهای انتخابات ریاست‌جمهوری به بهانه تحصیل فرزندش در خارج از کشور و حالا افشای حضور فرزندان مسئولان فعلی در خارج از کشور، بیانگر تناقضی است که جریان انقلابی را وادار به سکوت کرده است؛ چراکه پاسخی برای این تناقض‌ها ندارد. بسیاری از کاربران شبکه‌های اجتماعی می‌پرسند چرا مقاماتی که شعارهای غرب‌ستیزانه می‌دهند، فرزندان‌شان به کشورهای غربی مهاجرت می‌کنند؟ آنها می‌پرسند اگر فیلترینگ و محدودیت‌های اجتماعی خوب است، چرا فرزندان مسئولانی که از محدودیت و فیلترینگ دفاع می‌کنند، حاضر نیستند در این شرایط در کشور زندگی کنند؟ این قبیل سؤالات کاربران شبکه‌های اجتماعی باعث شده تا کارزارزای علیه انسیه خزعلی برای برکناری او در پلتفرم کارزار راه بیفتد که در کمتر از چهار روز، بیش از ۱۸ هزار نفر آن را امضا کرده‌اند. این غرب‌ستیزی و بیگانه‌هراسی و شعارهایی که عمدتا از جانب جریان انقلابی داده می‌شود، باز هم گریبان آنها را خواهد گرفت. ماجرای فرزند انسیه خزعلی یک نمونه از آن است. دولت انقلابی چالش‌هایی دارد که در آینده نیز باز هم این تناقض‌ها سر باز می‌کند.

